

ئەي كۆمەلەي ئافرەتان خېر بكن چونكە پېم نیشاندرە زۆر بەتان ئەھلى دۆزەخ، ووتيان: بۆچى ئەي پېغەمبەرى خودا؟ فەرمووى: نەفرەت زۆر دەكەن، وزۆر سېلەن بەرامبەر مېردەكانتان، وكەم ئەقل ودينى وەكو ئېوھ نەبىنووھ وھەر وھە كەسم نەبىنووھ كە دەست بەسەر ئەقلى پياوئىكى ژىر وھۆشمەند بگريت وەكو ئېوھ

لە ئەبى سەئىدى خۇدەبەوھ - پەزەي خۇي لىيىت - دەلئىت: پېغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - لە كاتى نوئىرى
جەزنى قورىان يان جەزنى پەزەي ووشكاندن (جەزنى پەمەزن) دەرچوو بەرەو خاكى نوئىزكردن، وبە لاي ئافرەتاندا
تېپەرى، وفەرمووى: «ئەي كۆمەلەي ئافرەتان خېر بكن چونكە پېم نیشاندرە زۆر بەتان ئەھلى دۆزەخ»،
ووتيان: بۆچى ئەي پېغەمبەرى خودا؟ فەرمووى: «نەفرەت زۆر دەكەن، وزۆر سېلەن بەرامبەر مېردەكانتان،
وكەم ئەقل (ژىر) ودينى (دیندارى) وەكو ئېوھ نەبىنووھ وھەر وھە كەسم نەبىنووھ كە دەست بەسەر ئەقلى
پياوئىكى ژىر وھۆشمەند بگريت وەكو ئېوھ». ووتيان: كامە كەمى دین وئەقلمانە ئەي پېغەمبەرى خودا؟
فەرمووى: «ئایا شاھىدى دانی ئافرەت بە ئەندازەي نيوھى شاھىدى دانی پياو نىبە؟». ووتيان: بەلى، فەرمووى:
«ئەوھ لەبەر كەمى ئەقلە، ئەگەر تووشى سوورى مانگانە بىت؛ واز لە نوئىز وروژوو ناھىيىت؟»، ووتيان بەلى.

«فەرمووى: «ئەوھ كەمى دینە (كەمى دیندارىبە».

[صەحیحە] [بوخارى و موسلىم ھاوران لەسەرى]

ئەبى سەئىدى خۇدەبەوھ - پەزەي خۇي لىيىت - ھەوالى ئەوھ دەدات كە پېغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - لە كاتى
نوئىرى جەزنى قورىان يان جەزنى پەزەي ووشكاندن (جەزنى پەمەزن) دەرچوو بەرەو خاكى نوئىزكردن، پاش ئەوھى
وتارىكى گشتى دا بۆ پياوان وئافرەتان، بە لاي ئافرەتاندا تېپەرى و وتارىكى تايبەت كەرد بۆ ئەوان ئامۇزگارىانى كەرد
وبىرئانى ھىنايەوھ وھانىانى دا بۆ كەردەوھى چاك وخیركردن، چونكە خېركردن ھۆكارە بۆ لاچوونى توره بوونى
پەروەدگار لەسەر بەندە، وپىئانى فەرمووى: (ئەي كۆمەلەي ئافرەتان خېر بكن چونكە پېم نیشاندرە زۆر بەتان ئەھلى
دۆزەخ): واتا خېر زۆر بكن بۆ ئەوھى خۆتان لە سزای خودا پارىزن، چونكە من سەئىرى دۆزەخ كەرد بىنیم زۆر بەي
ئەوانەي تىيدان ئافرەتان. (ووتيان: بۆچى ئەي پېغەمبەرى خودا؟): واتا بۆچى زۆرىنەي ئەھلى دۆزەخ لە ئافرەتان؟ -
صلى الله عليه وسلم - فەرمووى: (نەفرەت زۆر دەكەن): واتا زۆر لەعنەت و نەفرەت لە خەلكى دەكەن وئەمىش
خراپترین جۆرى نزاىە كە لەسەر كەسك بگريت؛ كە بە مانای ئەوھ دىت ئەو كەسە دوور بىت لە پەرحمەتى خودا
وبىبەش بىت لە ھەموو خېرىكى دونیا وقيامەت. (وزۆر سېلەن بەرامبەر مېردەكانتان): واتا چاكەكانى مېردەكانتان
لەبەرچا و نىبە وئىنكارى لیدەكەن، ولە گىرانەوھەيەكى تردا لە ئىبن عەباسەوھ / {قيل: أَيْكُفْرَنَ بِاللَّهِ؟ قَالَ: "يَكْفُرَنَ
العَشِير، وَيَكْفُرَنَ الإِحْسَانَ، لَوْ أَحْسَنَتْ إِلَى إِحْدَاهُنَّ الدَّهْرَ، ثُمَّ رَأَتْ مِنْكَ شَيْئًا، قَالَتْ: مَا رَأَيْتُ مِنْكَ خَيْرًا قَطُّ"} [رواه
البخاري ومسلم] واتە: {ووترا: ئایا ئافرەتان كوفر دەكەن بە خودا؟ - صلى الله عليه وسلم - فەرمووى: كوفر دەكەن -
واتا: سېلەن - بەرامبەر مېردەكانیان، وسېلەن بەرامبەر چاكەكاریان، ئەگەر بە درىژایی سأل چاكەكار بىت بەرامبەر
بەككیان، وپاشان شىتكت لئ بىيىت - كە حەزى پىنەكات -، دەلئىت - بە مېردەكەي -، ھەرگىز ھىچ خېرىكم لئ
نەبىنووھ}. پاشان پېغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - فەرمووى: (وكەم ئەقل (ژىر) ودينى (دیندارى) وەكو ئېوھ
نەبىنووھ وھەر وھە كەسم نەبىنووھ كە دەست بەسەر ئەقلى پياوئىكى ژىر وھۆشمەند بگريت وەكو ئېوھ): واتا ھىچ
كەسك ناتوانىت دەست بە سەر ئەقل وژىرى پياو بگريت وەكو ئافرەت، ئەگەرچىش لەو پياوانە بن كە بە پابەند وتوند

ناسراو بن؛ ئەمیش بەهۆی کاریگەری سۆزداری ئافرەت و سحرى جوانى و خو نازدار کردن و خو ناسکردنەو بەتى، و ئەمیش لە پروانگەى زیاد وەسفرکردنەو؛ چونکە ئەگەر پیاوی پابەند و ژیر بکەو پتە ژیر کاریگەرییان ئەوا ئەوانى تر زیاتر کاریگەر دەبن. (-ئافرەتان- ووتیان: کامە کەمى دین و ئەقلمانە ئەى پتەمبەرى خودا؟): وا دياره هۆکاری کەمى دین و ئەقلیان لە لا شاراوە بوو بە پۆیە پرسىاریان سەبارەت کرد. -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: (ئایا شاهییدی دانى ئافرەت بە ئەندازەى نیوہى شاهییدی دانى پیاو نییە؟): ئەمیش پرسىارکردنى دانپێدانانى پێدەلین و اتا شاهییدی دانى ئافرەت نیوہى شاهییدی دانى پیاو، واتە شاهییدی دوو ئافرەت وەکو شاهییدی پیاو پکە. (-ئافرەتان- ووتیان: بەلئى): بەو شیوہى شاهییدی دانەکە. -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: (ئەو لەبەر کەمى ئەقلە): ئەمیش بەهۆی کەم ئەقلی و درککردنى زۆر بەى ئافرەتانە و دەبیتە هۆی ئەوہى شاهییدی دانى بە نیوہى شاهییدی دانى پیاو وەریگىرپت، و ئەمیش نامازەى بە ئەم ئایەتە کە خوای گەورە دەفەرمو پت: {وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رَجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا بِالْأُخْرَى} [البقرة: 282]، واتە: {دوو شاهیید بگرن لە پیاوانى خو تان (لە موسولمانان) ئینجا ئەگەر دوو پیاو نەبوو ئەوا با پیاو پک و دوو ئافرەت بن لە ئەوانەى کە پەسەندیان دەکەن لە شاهییدەکان بۆ ئەوہى ئەگەر یەکیکیان لە بیری چوو با ئەوى دیکەیان بیری بختەوہ}، پشت بەستن بە ئافرەتیکى تریش بۆ شاهییدی دان بەلگەى لەسەر کەمى لیکدانەوہ و درککردنى و ئەمیش نامازەى بە ئەمى ئەقلی و ژیری ئافرەت بە بەراورد بە پیاوان. و پاشان پتەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: (ئەگەر تووشى سوورى مانگانە بیت؛ واز لە نو پت و روژوو ناهینیت؟): ئەمیش پرسىارکردنى دانپێدانانە و اتا ئافرەت لە کاتى سوورى مانگانەدا نو پت ناکات و روژوو ناگىرپت. (-ئافرەتان- ووتیان بەلئى): و اتا بەلئى، بەو شیوہى. ئەویش -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: (ئەوہ کەمى دینە -کەمى دیندارییە-): ئەگەر ئافرەت واز لە دوو پایەى نو پت و روژوو بەینیت بۆ ماوہیەک کە ئەمانە لە گرن گرتین پایەکانى ئیسلامن؛ ئەمە بەلگەى بە کەمبوونەوہى دینداری چونکە لە کاتى سوورى مانگانەدا نو پت ناکات و نو پتەکانیش بە قەرز ناداتەوہ، ولە روژوو گرتندا پاداشتى روژوو گرتنى لەگەل مسولمانان لە دەست دەچپت بەلام دەبیت بە قەرز بیداتەوہ لە پاش رەمەزان. بەلام ئەمانە نابنە هۆی ئەوہى ئافرەت رەخنەیان لینگىرپت و هیچ تاوانیکیان لەسەر نییە چونکە بنچینەى دروستکردنیان بەو شیوہى و خودا ئەو شتانەى لەسەریان نووسیووہ، پتەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- یاسى ئەم شتانەى کرد بۆ ئەوہى پیاوان تووشى فیتنە ولادان نەبن بەهۆیانەوہ، و پۆیە یاسى ئەو سزایەى کرد بۆ ئەوانەى سپلەن بەرامبەر چاکەکارى مپردەکانیان، و سزا نادرپن بەهۆی ئەو کەمى ژیری و دیندارییەى هەیانە بە بەراورد لەگەل پیاوان، و بە شیوہى کى گشتى پیاوان زیاتر دیندارترن لە ئافرەتان و ئەمیش بە بەرچاو بە درپژایى مپژوو دەبندىرپت و سەبارەت بە ئەقل و لیکدانەوہ و ژیری بە هەمان شیوہ پیاوان لە پتەوہى ئافرەتان بۆیە زۆر بەى زانایانى زانستە شەرىعییەکانى ئەم ئومەتە لە پیاوان ئەگەرچیش ژمارەى کى باش لە زانایانى ئافرەت هەى، و هەر وەها لە زانستەکانى دونیاش بە هەمان شیوہ زۆر بەى داھینەران لە پیاوان.

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/10011>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

